

Elvir Šahić i Jasmina Čaušević

Program
"Fondacija
našeg kraja
u Bosni i
Hercegovini"

Zajednica se pita

Kako su nastale lokalne fondacije u
Sarajevu, Zenici i Bijeljini

Trag fondacija 2024.
(Ured Trag fondacija u Bosni i Hercegovini)

Naslov:

Zajednica se pita – kako su nastale lokalne fondacije u Sarajevu, Zenici i Bijeljini

Izdavač:

Trag fondacija (Ured Trag fondacija u Bosni i Hercegovini)

Adresa izdavača:

Krunska 47, Beograd, Srbija

Godina izdanja:

April 2024.

Za izdavača:

Milka Damjanović

Autor/ica:

Elvir Šahić i Jasmina Čaušević

Urednica izdanja:

Marija Mitrović

Lektura:

Trag fondacija

Dizajn i DTP:

Trag fondacija

Fotografije:

Sve korištene fotografije su ustupile lokalne fondacije iz Sarajeva, Zenice i Bijeljine za digitalno izdanje, u dogovoru sa korisnicima/ama donacija.

Program "Fondacija našeg kraja – Zajednica se pita!" Trag fondacije pokrenut je krajem 2019. godine, uz podršku Fondacije Charles Stewart Mott. Ideja programa je podrška osnivanju i radu lokalnih fondacija u zemljama Zapadnog Balkana u narednih 10 godina. Nakon Srbije, ovaj program je otvoren u Bosni i Hercegovini uz podršku Porticus fondacije.

Zajednica se pita

-

kako su nastale lokalne fondacije u Sarajevu, Zenici i Bijeljini

Sarajevo, 2024.

***Nikad ne sumnjajte da mala grupa pažljivih,
predanih građana i građanki
može promijeniti svijet.***

Margaret Mead, antropologinja

Sadržaj

<u>Predgovor</u>	6
<u>1. Uvod</u>	9
<u>2. Kako je ova filantropska priča počela</u>	12
<u>3. Predmet i metodologija rada</u>	17
<u>4. Osvrt na filantropski rad u Bosni i Hercegovini</u>	19
<u>5. Postignuća i izazovi filantropskog rada u tri lokalne zajednice u Bosni i Hercegovini</u>	24
<u>5.1. Lokalna fondacija Zenica – Zenica se pita</u>	29
<u>5.2. Lokalna fondacija Bijeljina – dobročinstvo za bolju budućnost</u>	37
<u>5.3. Lokalna fondacija „Kapetan“ iz Sarajeva – priča o prijateljstvu</u>	44
<u>6. Kreativne ideje lokalnih fondacija – inspiracija za buduće fondacije</u>	52
<u>7. Pojmovi povezani sa filantropijom</u>	55
<u>O autoru i autorici</u>	59

PREDGOVOR

Filantropija je krovni naziv za skup principa povezanih sa vrijednostima čovjekoljublja i dobročinstva. Altruizam, nesebičnost, darežljivost, empatija, plemenitost, humanost, zajedništvo, društvena odgovornost, solidarnost, samo su neki od principa koji pokreću ljude na filantropsko djelovanje. Sebe možemo smatrati filantropom ili filantropkinjom ukoliko dijelimo svoj novac, vrijeme, vještine i znanje za opće dobro u lokalnoj zajednici. Na ovaj način, možemo reći da se filantropsko djelovanje ogleda u nesebičnom zalaganju za dobrobit društva i zajednice. Lokalne fondacije u Zenici, Sarajevu i Bijeljini, o kojima je riječ u ovoj publikaciji, provode niz aktivnosti koje oslikavaju filantropsko djelovanje i najbolja su ilustracija prosocijalnog ponašanja u današnjem društvu. Svojim radom ove lokalne fondacije inspirišu ljude da aktivno učestvuju u izgradnji međusobnog povjerenja i solidarnosti.

Djelujući na određenom geografskom području, poput mjesne zajednice, općine, grada ili regije, fondacije pružaju podršku inicijativama koje dolaze iz same zajednice, te pomažu u rješavanju aktuelnih problema u svojoj sredini. Posebna vrijednost ovih aktivnosti nalazi se u činjenici da fondacije sredstava za podršku pronalaze u toj istoj zajednici u vidu prikupljenih donacija iz različitih izvora – od građana i građanki, dijaspore, privatnih i javnih preduzeća i kompanija, kao i od lokalne vlasti.

Ova publikacija pokazuje da nije potrebno mnogo vremena i novca da ljudi u svojoj zajednici urade velike stvari i pokrenu promjene za dobrobit svih. Opisuje put koji se mora preći da bi se promjena desila – put povezivanja ljudi koji imaju sredstva i volju za pomaganje drugima sa ljudima koji imaju ideje. Svrha ove publikacije jeste da pokaže kako su nastale lokalne fondacije u Sarajevu, Zenici i Bijeljini, postignuća i izazove njihovog rada, dobre prakse iz lokalnih zajednica, te da potakne na aktivizam i filantropsko djelovanje buduće generacije u Bosni i Hercegovini (BiH).

*Lokalne fondacije pružaju slobodu ljudima da rade
na onome
što je stvarno potrebno njihovoj zajednici.*

Maida Zagorac,
koordinatorica programa filantropije Trag fondacije
u Bosni i Hercegovini

1. UVOD

<

Ova publikacija dovodi u pitanje raširene pretpostavke da u današnjem svijetu prvenstveno preovladava lični materijalni interes i da svako gleda ostvarenje samo sopstvene koristi. Nadamo se da će ova publikacija, kroz konkretne priče i primjere dobrih praksi, inspirisati i potaknuti na akciju sve one ljude koji imaju u sebi altruistički duh i da će ovdje pronaći inspiraciju, konkretne ideje i načine kako da žive svoje čovjekoljublje. Na kraju, ova publikacija ostaje kao sinteza i referenca za neku buduću historiju filantropije na ovim prostorima.

2. KAKO JE OVA FILANTROPSKA PRIČA POČELA

Ideja programa „Fondacija našeg kraja – Zajednica se pita!“ u fokus stavlja aktivizam i potrebe građana i građanki putem otvorenih konkursa u kojima nisu nametnuta posebna ograničenja jer je cilj pomoći da budu riješeni realni problemi zajednice. Na ovaj način, podržani su tematski najrazličitiji projekti koji naizgled nisu međusobno povezani, ali sveukupno i kroz različite kanale podižu kvalitet života u zajednici. Prema riječima jedne sagovornice, mi svi možemo pretpostavljati iz svojih pozicija šta zajednici treba, ali zapravo ne znamo, jer nismo u svim krugovima te zajednice. Zbog toga, lokalne fondacije pitaju šta je potrebno uraditi da bi zajednica bila bolje mjesto za život, i omogućavaju sredstva i savjete kako bi se to ostvarilo.

... osjećaj zadovoljstva da i mi mali ljudi možemo da učinimo mnogo kada se udružimo i pomognemo našoj zajednici, a da od toga nemamo nikakvu ličnu dobit. Svakako smo primjer našim učenicima da treba da se bore za svoje selo, svoju zajednicu, da svako od nas može lično da doprinese onoliko koliko su njegove mogućnosti.

Učiteljice iz škole u selu Glogovac kod Bijeljine

3. PREDMET I METODOLOGIJA RADA

4. OSVRT NA FILANTROPSKI RAD U BOSNI I HERCEGOVINI

filantropiju“[14] navodi da se snaga filantropije zanemaruje i podcjenjuje u našem društvu. Istaknuto je da se društveni kapital povećava kroz filantropsko djelovanje, te da filantropija omogućava i nove perspektive razvoja u društvu, jer ulaže u inovacije koje će biti dugoročne i korisne novim generacijama[15].

Kako bi se filantropski duh budio i širio, kroz primjere dobre prakse, Fondacija tuzlanske zajednice pokrenula je obilježavanje „Dana filantropije“ i početkom oktobra 2023. godine širom BiH održane su aktivnosti[16] u okviru kojih su se po prvi put organizovano predstavile priče o ljudima koji nesebično dijele svoje vrijeme i znanje.

[14] Publikaciju „20 godina slavimo filantropiju“ uredila je Amila Čitaković, a izdala Fondacija tuzlanske zajednice 2023. godine. Dostupna na stranici:

https://www.fondacijatz.org//storage/uploads/Documents/godisnji%20izvjestaji/2022%20FTZ%20-%20Godi%C5%A1nji%20izvje%C5%A1taj_compressed.pdf

[15] „20 godina slavimo filantropiju“, str. 13

[16] Fondacija tuzlanske zajednice je objavila i poziv za lokalne inicijative povodom obilježavanja Dana filantropije na koji se javila grupa iz Bijeljine i uspješno organizirala filantropske aktivnosti u svojoj zajednici 2023. godine.

Filantropija nije samo davanje novca. To je davanje svog vremena, znanja, volontiranje i davanje različitih vrsta ličnih resursa. Čitajući pravni okvir za filantropiju, osvijestila sam da dosta nas zapravo filantropski djeluje, pogotovo u nevladinom sektoru, a da toga nismo ni svjesne.

Maida Zagorac,
koordinatorica programa filantropije Trag fondacije
u Bosni i Hercegovini

5. POSTIGNUĆA I IZAZOVI FILANTROPSKOG RADA U TRI LOKALNE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI

*... svijet se mijenja primjerom, a ne mišljenjem. Zato
želimo vlastitim primjerom da pokažemo da
zajednicu čine ljudi i da su ljudi najveće bogatstvo
svake zajednice.*

Lokalna fondacija Zenica

Motivacija proističe iz osjećaja pripadnosti.

Lokalna fondacija Bijeljina

